

**OKRUHY
k štátnej skúške z rozširujúceho štúdia**

Predmet: Špeciálne metodiky vyučovania sluchovo postihnutých

Študijný program: Špeciálna pedagogika- pedagogika sluchovo postihnutých (pre učiteľov s vysokoškolským vzdelaním)

METODIKY PRE VŠETKÝCH:

METODIKA VYUČOVANIA KOMUNIKAČNÝCH ZRUČNOSTÍ:

- 1) Postavenie predmetu vo vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, kompetencie. Charakteristika a ciele vyučovacieho predmetu. Rozdiely medzi predmetom komunikačné zručnosti a individuálna logopedická intervencia na ZŠ pre SP.
- 2) Štruktúra učebných osnov predmetu KZ na 1. a 2. stupni ZŠ. Rozvíjanie komunikačných zručností na 3. stupni škôl.
- 3) Vytváranie jazykových hier na hodiny komunikačných zručností (rozličné druhy jazykových hier, ich využívanie, prispôsobovanie a vytváranie pre potreby detí so SP).
- 4) Kultúra (správania, komunikácie, obliekania) ako súčasť predmetu komunikačné zručnosti.
- 5) Možnosti rozvíjania čitateľských zručností na predmete komunikačné zručnosti na 1. 2. a 3. stupni škôl.
- 6) Rozvíjanie komunikačných zručností prostredníctvom informačných a komunikačných technológií (internet, chat, SMS).

FONETIKA A FONOLÓGIA

- 1) Dýchacie orgány, artikulačné orgány,
- 2) Delenie hlások slovenského jazyka podľa jednotlivých hládísk
- 3) Charakteristika samohlások, ich vyvodzovanie, najčastejšie chyby a náprava.
- 4) Charakteristika jednotlivých skupín spoluhlások, ich charakteristika, vyvodzovanie, najčastejšie chyby a náprava.

ŠPECIÁLNA METODIKA ČÍTANIA

- 1) Čítanie ako zložka slovenského jazyka. Výkony nepočujúcich v čítaní. Procesuálna stránka čítania. Metodika čítania používaná na ZŠ pre SP.
- 2) Technické čítanie.
- 3) Čítanie s porozumením - najväčší problém sluchovo postihnutých žiakov.
- 4) Problémy s textom a sluchovo postihnutý žiak.
- 5) Alternatívne spôsoby čítania. Možnosti využitia iných prístupov.

REEDUKÁCIA SLUCHU A REČI

- 1) Ciele a úlohy sluchovej výchovy u detí so sluchovým postihnutím.
- 2) Ciele a úlohy rečovej výchovy u detí so sluchovým postihnutím.
- 3) Zásady sluchovej výchovy u detí so sluchovým postihnutím.
- 4) Zásady osvojovania si reči u detí so sluchovým postihnutím.

VÝBEROVÉ METODIKY (každý poslucháč odpovedá z tej, ktorú si zvolil počas štúdia, to znamená, že nie zo všetkých).

METODIKY I. STUPŇA ZÁKLADNEJ ŠKOLY:

METODIKA VYUČOVANIA SLOVENSKEHO JAZYKA

- 1) Slovenský jazyk v edukačnom procese žiakov so SP – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, charakteristika vyučovacieho predmetu, kompetencie učiteľa a žiaka. Ciele a význam vyučovacieho predmetu Slovenský jazyk a literatúra.
- 2) Slovenský jazyk a literatúra na 1. stupni ZŠ - učebné plány, učebné osnovy, učebnice. Základné rozdiely vo vyučovaní slovenského jazyka u sluchovo postihnutých žiakov na základnej škole pre počujúce deti.
- 3) Obsah, úlohy, metódy a formy, didaktické pomôcky, didaktická technika vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania.
- 4) Gramatické učivo v rámci slovenského jazyka a literatúry a spôsoby jeho sprostredkovania žiakov so SP.
- 5) Špecifiká edukácie žiakov so SP vo vyučovacom predmete Slovenský jazyk a literatúra
- 6) Učebnice na slovenský jazyk a literatúru pre sluchovo postihnutých žiakov.

METODIKA VÝCHOVNÝCH PREDMETOV

- 1) Výtvarná výchova u žiakov so SP na primárnom stupni vzdelávania - postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, kompetencie. Charakteristika predmetu VYV, ciele vyučovacieho predmetu, metodické východiská, obsah, kritéria hodnotenia, metódy a organizačné formy, štruktúra vyučovacej hodiny. Hodnotenie výtvarného prejavu a výtvarných aktivít u žiakov so SP a špecifiká výtvarného prejavu u žiakov so SP.
- 2) Informatická výchova u žiakov so SP na primárnom stupni vzdelávania – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, kompetencie, charakteristika predmetu INF, ciele vyučovacieho predmetu, obsah, metódy a organizačné formy.
- 3) Pracovná výchova u žiakov so SP na primárnom stupni vzdelávania – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, kompetencie, charakteristika predmetu PVC, ciele vyučovacieho predmetu, obsah, metódy a organizačné formy, dodržiavanie hygienických zásad a pravidiel bezpečnosti pri pracovných činnostiach.
- 4) Telesná a športová výchova u žiakov so SP na primárnom stupni vzdelávania – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, charakteristika predmetu TSV, ciele vyučovacieho predmetu, vzdelávací

- štandard, metódy a organizačné formy. Voľnočasové športové aktivity – v klube, krúžku a pod. Zdravotná telesná výchova.
- 5) Etická výchova u žiakov so SP na primárnom stupni vzdelávania – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, kompetencie, charakteristika predmetu ETV, ciele vyučovacieho predmetu, obsah, metódy a organizačné formy.
 - 6) Dramatická výchova a Rytmicko-pohybová výchova u žiakov so SP na primárnom stupni vzdelávania – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, zaradenie do vzdelávacej oblasti, časová dotácia, kompetencie, charakteristika predmetov, ciele predmetov, obsah, kritéria hodnotenia, metódy a organizačné formy.

METODIKA VYUČOVANIA PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOV NA I. STUPNI ZŠ:

- 1) Charakteristika predmetu PRVOUKA v 1. ročníku pre žiakov so SP, ciele predmetu a časová dotácia, obsah, úlohy, metódy, didaktické pomôcky, didaktická technika a organizačné formy vzdelávania vo vyučovacom predmete, učebnice, podporné materiály a aktivity vo vyučovaní PRVOUKY v 1. roč.
- 2) Charakteristika predmetu PRVOUKA v 2. ročníku pre žiakov so SP, ciele predmetu a časová dotácia, obsah, úlohy, metódy, didaktické pomôcky, didaktická technika a organizačné formy vzdelávania vo vyučovacom predmete, učebnice, podporné materiály a aktivity vo vyučovaní PRVOUKY v 2. roč.
- 3) Charakteristika predmetu PRÍRODOVEDA v 3. ročníku pre žiakov so SP, ciele predmetu a časová dotácia, obsah, úlohy, metódy, didaktické pomôcky, didaktická technika a organizačné formy vzdelávania vo vyučovacom predmete, učebnice, podporné materiály a aktivity vo vyučovaní PRÍRODOVEDY v 3. ročníku.
- 4) Charakteristika predmetu PRÍRODOVEDA v 4. ročníku pre žiakov so SP, ciele predmetu a časová dotácia, obsah, úlohy, metódy, didaktické pomôcky, didaktická technika a organizačné formy vzdelávania vo vyučovacom predmete, učebnice, podporné materiály a aktivity vo vyučovaní PRÍRODOVEDY v 4. ročníku.
- 5) Charakteristika predmetu VLASTIVEDA v 3. a 4. ročníku pre žiakov so SP, ciele predmetu a časová dotácia, obsah, úlohy, metódy, didaktické pomôcky, didaktická technika a organizačné formy vzdelávania vo vyučovacom predmete, učebnice, podporné materiály a aktivity vo vyučovaní PRÍRODOVEDY v 3. a 4. ročníku.

METODIKA VYUČOVANIA MATEMATIKY

- 1) Matematika v edukačnom procese žiakov so SP – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, charakteristika vyučovacieho predmetu, kompetencie učiteľa a žiaka. Ciele a význam vyučovacieho predmetu Matematika.
- 2) Obsah vzdelávania Matematiky v jednotlivých ročníkoch, metódy, formy, štruktúra poznávacieho procesu.
- 3) Matematické myslenie u žiakov so SP, špecifiká vzdelávania žiakov vo vyučovacom predmete Matematika, hodnotenie a klasifikácia.
- 4) Slovné úlohy u žiakov so sluchovým postihnutím.
- 5) Narušenie matematických schopností.

METODIKY II. STUPŇA ZÁKLADNEJ ŠKOLY PRE SP:

METODIKA VYUČOVANIA SLOVENSKEHO JAZYKA NA 2. STUPNI ZŠ

- 1) Slovenský jazyk a literatúra v edukačnom procese žiakov so SP – postavenie predmetu v štátnom vzdelávacom programe, charakteristika vyučovacieho predmetu, kompetencie učiteľa a žiaka. Ciele a význam vyučovacieho predmetu Slovenský jazyk a literatúra na 2. stupni ZŠ.
- 2) Slohový výcvik – špecifiká metodiky na 2. stupni ZŠ pre SP.
- 3) Problémy s textom na 2. stupni a žiak so SP.

METODIKA VÝCHOVNÝCH PREDMETOV NA 2. STUPNI ZŠ

- 1) Význam výchovných predmetov u SP v príprave na samostatný život u SP a ich zaradenie vo vzdelávacom programe, vzdelávacej oblasti, v učebnom pláne sluchovo postihnutých žiakov na 2. stupni ZŠ.
- 2) Úlohy, obsah a ciele vyučovania výtvarnej výchovy na 2. stupni ZŠ pre SP žiakov.
- 3) Práca s technickým materiálom. Vyučovacia jednotka a príprava učiteľa na vyučovanie.
- 4) Pracovná výchova nadobúdanie základných zručností a základ predprofesionálnej a profesionálnej prípravy na 2. stupni ZŠ.
- 5) Úlohy, obsah a ciele vyučovania telesnej výchovy na II. stupni ZŠ pre SP žiakov.

METODIKA VYUČOVANIA MATEMATIKY NA 2. STUPNI ZŠ

- 1) 1)Matematika na 2. stupni ZŠ, zaradenie predmetu vo vzdelávacej oblasti, učebné plány, učebné osnovy, učebnice.
- 2) 2)Všeobecné a špeciálne v metodike vyučovania žiakov so SP na 2. stupni ZŠ.
- 3) Slovné úlohy – najväčší matematický problém u žiakov so SP na 2. stupni ZŠ.
- 4) Hodnotenie a klasifikácia matematických zručností žiakov so SP.

METODIKA VYUČOVANIA PRÍRODOVEDNÝCH PREDMETOV NA II. STUPNI ZŠ

- 1) Zaradenie predmetov vo vzdelávacej oblasti, učebné plány, učebné osnovy, učebnice. Úlohy, obsah a ciele vyučovania fyziky a chémie na II. stupni základnej školy.
- 2) Nadväznosť prírodovedných predmetov z I. stupňa ZŠ.
- 3) Odborné termíny a žiaci so SP. Stratégie vysvetľovania odborných termínov.
- 4) 4)Učebnice, učebné texty, poznatky z I. stupňa ako predpoklad pre zvládnutie prírodovedných predmetov na II. stupni ZŠ.

METODIKY III. STUPŇA ŠKÔL PRE SP:

- 1) Charakteristika študentov so SP na III. stupni.
- 2) Čítanie s porozumením a problematika vzdelávania SP na III. stupni škôl.
- 3) Všeobecné princípy vzdelávania (didaktické metódy, didaktické zásady, didaktické formy).
- 4) Metódy vzdelávania - všeobecné, modifikované (používané u intaktných, ale pre potreby postihnutých upravené), špeciálne (používané len v špeciálnej pedagogike. Špeciálne metódy v závislosti od foriem komunikácie.
- 5) Špeciálne metódy podľa spôsobov sprostredkovania (metóda viacnásobného opakovania, metóda nadmerného zvýraznenia informácie, metóda multisenzorického sprostredkovania, metóda optimálneho kódovania, metóda sprostredkovania náhradnými komunikačnými systémami, metóda modifikácie kurikula, metóda intenzívnej motivácie, metóda algoritimizácie kurikula (rozloženie na malé úseky),

metóda zapojenia kompenzačných technických prostriedkov metóda postupnej symbolizácie, metóda zapojenia náhradných kanálov).

- 6) Učebné plány, učebné osnovy, učebnice na stredných školách na SP (spoločné východiská).
- 7) Modifikácia učebných plánov a osnov, úprava textov pre potreby SP, vytváranie samostatných textov.
- 8) Požiadavky na zvládnutie vyučovacích predmetov (jazyk a jeho úroveň, funkčná gramotnosť, poznatky z bežného života, poznatky z iných vyučovacích predmetov, syntéza informácií z viacerých kanálov).
- 9) Učebné stratégie používané u študentov so sluchovým postihnutím.
- 10) Fázy komunikácie počas vyučovacej hodiny, možnosti udržiavanie komunikácie, spôsoby ukončenia komunikácie. Výber jazykových prostriedkov. Spôsob overovania poznatkov.

LITERATÚRA:

Prednášky a študijné materiály z jednotlivých predmetov.

DVONČOVÁ, Z. *Fyziologická fonetika*. SPN Bratislava, 1980

SCHMIDTOVÁ, M. a kol. 2012 *Teória edukácie žiakov so sluchovým postihnutím 1*. Bratislava: Iris, 2016. s. 145 s. ISBN 978-80-89726-59-2.

SCHMIDTOVÁ, M. a kol. 2012 *Teória edukácie žiakov so sluchovým postihnutím 2*. Bratislava: Iris, 2016. s. 354 ISBN 978-80-89726-87-5.

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie, s platnosťou od 1.9.2016.

Dostupné na internete:

http://www.statpedu.sk/files/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/vzdelavacie-programy/vzdelavacie-programy-ziakov-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/zakladne-vzdelavanie-primarne-vzdelavanie-nizsie-stredne-vzdelavanie/vp_pre_ziakov_so_sluchovym_postihnutim.pdf

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím - SOŠ

Dostupné na internete:

http://www.statpedu.sk/files/sk/deti-ziaci-so-svvp/deti-ziaci-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/vzdelavacie-programy/vzdelavacie-programy-ziakov-so-zdravotnym-znevychodnenim-vseobecnym-intelektovym-nadanim/stredne-vzdelavanie-nizsie-stredne-odborne-vzdelavanie-sos-gymnazium/sos-gymnazium/vp_pre_ziakov_so_sluchovym_postihnutim_sos.pdf

Učebné osnovy jednotlivých vyučovacích predmetov na ZŠ pre SP